

# De stemming van 6 oktober 2013

Het aftreden van Henk Krol heeft abrupt gezorgd voor een halvering van het zetelaantal van 50PLUS naar 5 zetels. Hoewel dat nog steeds 3 meer is dan bij de verkiezingen is het 13 minder dan het hoogtepunt van een half jaar geleden. Op de volgende pagina wordt verder ingegaan op de positie van 50PLUS.

Het grootste deel van de kiezers dat vorige week nog wel 50PLUS aangaf te zullen stemmen en nu niet meer, geeft nu aan niet te weten waarop te stemmen. Wel geeft nog steeds 26% van alle kiezers boven de 50 jaar 50PLUS een kans op een stem (was vorige week 34% en in maart jl. nog bijna 50%)

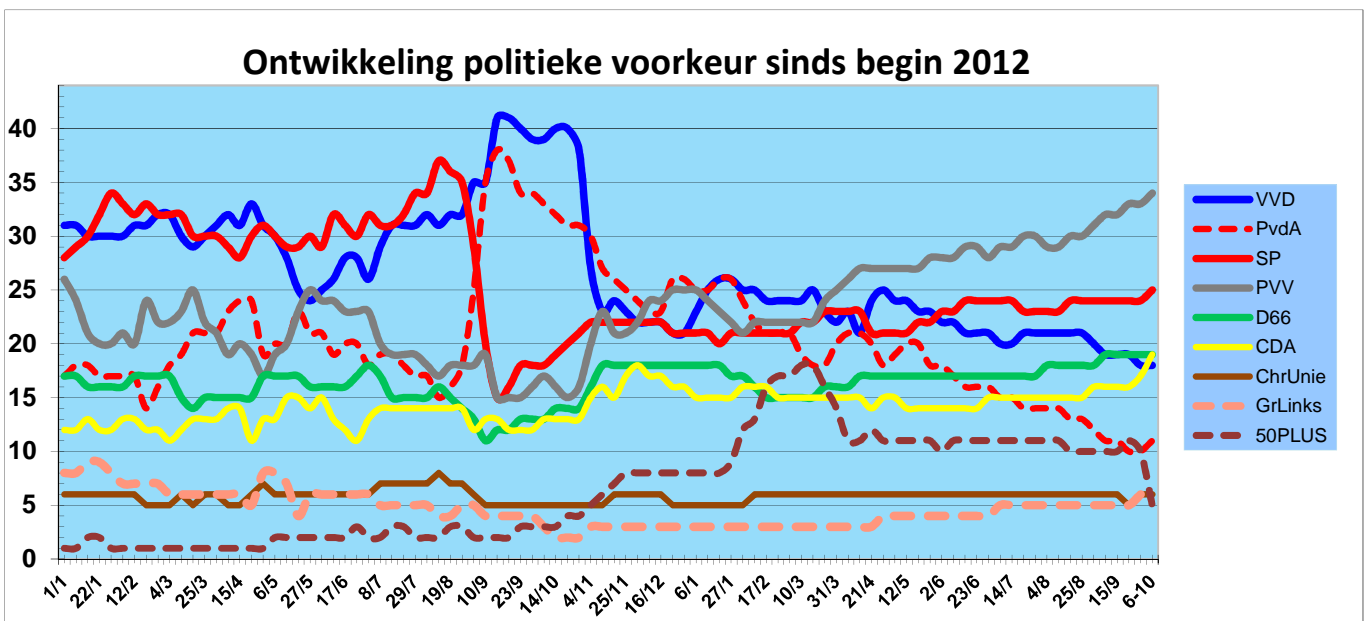
De andere verschuivingen deze week zijn vooral het gevolg van de forse daling van 50PLUS, met alleen het CDA met een echt autonome stijging ten koste van de VVD. Het CDA zit de laatste weken duidelijk in de lift. Eind juni stond die partij nog op 14 zetels, nu op 19 (+2). Daarmee is het CDA voor het eerst sinds maart 2010 weer groter dan de VVD.

Bij de overige partijen zien we een stijging van PVV, SP en PvdA met 1 zetel. Daarmee is de PVV veruit de grootste partij onder de kiezers. Maar 1 zetel onder het all-time high van deze partij in de zomer van 2010.

Al met al zien we niet alleen een steeds groeiender aantal kiezers dat aangeeft niet te weten op welke partij te stemmen, ook lijkt het electoraat vooral te weten op wie ze niet willen stemmen dan waarop ze wel willen stemmen. (De push-factor is belangrijker dan de pull-factor). Dat is niet alleen een recept voor steeds grotere schommelingen onder het electoraat en de daaruit voortvloeiende instabiliteit van het systeem (denk maar eens aan de mogelijke uitslagen van de Eerste Kamerverkiezingen in 2015, waarbij de kans groot is dat de regeringscombinatie nog minder zetels haalt dan nu in die Kamer), maar ook blijft de mogelijkheid bestaan dat kiezers zich wenden tot een nieuwe partij / een nieuwe "krachtige" leider met oplossingen.

Het is echt niet zo, dat van de kiezers die in maart 2013 voor een uitslag van 18 zetels in de peilingen zorgden voor 50PLUS, het overgrote deel nu weer terug is bij de partijen waar ze oorspronkelijk vandaan kwamen (met name PvdA, VVD en CDA).

in zetels Tweede Kamer	TK2012	29-9-2013	6-10-2013	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	41	18	18		-23
PvdA	38	10	11	1	-27
PVV	15	33	34	1	19
SP	15	24	25	1	10
CDA	13	17	19	2	6
D66	12	19	19		7
ChristenUnie	5	6	6		1
Groen Links	4	6	6		2
SGP	3	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	3	3		1
50PLUS	2	10	5	-5	3
Andere partij					
<b>Totaal</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>150</b>		
VVD+PvdA	79	28	29	1	-50



Het oordeel over Henk Krol is over de hele linie ongeveer gelijk. Meer dan 80% vindt dat hij terecht is afgetreden. Een meerderheid vindt dat hij de groep boven de 50 goed heeft vertegenwoordigd. Van zijn eigen kiezers is dat meer dan 80%.

Van de kiezers geeft 39% aan dat het beter is dat 50PLUS wordt opgeheven. Onder de kiezers van 50PLUS is dat maar 3%. Onder alle kiezers boven de 50 jaar vindt 34% dat 50PLUS beter opgeheven kan worden en 55% niet.

#### q1::Vindt u dat Henk Krol terecht is afgetreden?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
Ja	81%	71%	83%	88%	92%	80%	78%	86%
Nee	13%	17%	12%	6%	6%	15%	14%	13%
Weet niet/geen antwoord	6%	12%	6%	6%	2%	5%	8%	2%
<b>Totaal</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

#### q2::Vindt u dat hij tot nu toe de belangen van de personen boven de 50 jaar goed heeft vertegenwoordigd?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
Ja	54%	61%	53%	57%	46%	57%	58%	82%
Nee	26%	21%	27%	29%	36%	26%	22%	15%
Weet niet/geen antwoord	20%	18%	20%	15%	19%	17%	20%	3%
<b>Totaal</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

#### q3::Vindt u dat 50PLUS als partij beter opgeheven kan worden?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
Ja	39%	32%	43%	59%	58%	32%	35%	3%
Nee	49%	56%	44%	38%	34%	56%	51%	86%
Weet niet/geen antwoord	12%	13%	13%	3%	7%	12%	14%	11%
<b>Totaal</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

De onderstaande tabel laat zien hoe het verloop is geweest van het stemmen op 50PLUS onder de kiezers van 50 jaar en ouder. Bij de verkiezingen was het 3%, in maart 2013 was het gestegen naar 20% en inmiddels is het gedaald naar 8% (vorige week was dit 14%). Goed is te zien hoeveel kiezers VVD en PvdA onder die groep hebben verloren. Terwijl PvdA een jaar geleden bij de verkiezingen 27% scoorde bij de kiezers boven de 50 jaar is dat percentage nu gedaald naar 7%. Bij de VVD is de daling van 23% naar 9%. VVD+PvdA zijn bij die groep kiezers samen kleiner dan PVV of SP of CDA alleen. En ongeveer even groot als 50PLUS.

stemvoorkeur in % van de kiezers 50+, die een partij kiezen	TK2012	mrt-13	nu
VVD	23%	13%	9%
PvdA	27%	12%	7%
PVV	10%	14%	21%
SP	9%	14%	17%
D66	4%	6%	7%
CDA	14%	11%	17%
50Plus	3%	20%	8%
Andere partij	10%	10%	14%
<b>Totaal</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Ten aanzien van de onderhandelingen van het kabinet met de oppositie over de begroing blijkt dat 43% hoopt dat het kabinet eruit komt en 46% denkt dat het kabinet eruit komt.

#### Hoopt u dat het kabinet erin zal slagen een deal te maken met de oppositie?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
Ja	43%	10%	55%	49%	76%	49%	15%	25%
Nee	48%	79%	38%	38%	19%	42%	77%	71%
Weet niet/geen antwoord	9%	12%	7%	14%	4%	9%	9%	4%
<b>Totaal</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

### Denk dat het kabinet erin zal slagen een deal te maken met de oppositie?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
<b>Ja</b>	<b>46%</b>	<b>26%</b>	<b>56%</b>	<b>46%</b>	<b>62%</b>	<b>55%</b>	<b>31%</b>	<b>45%</b>
<b>Nee</b>	<b>38%</b>	<b>64%</b>	<b>27%</b>	<b>36%</b>	<b>20%</b>	<b>32%</b>	<b>50%</b>	<b>47%</b>
<b>Weet niet/geen antwoord</b>	<b>16%</b>	<b>10%</b>	<b>18%</b>	<b>19%</b>	<b>17%</b>	<b>12%</b>	<b>19%</b>	<b>9%</b>
<b>Totaal</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

76% van de CDA-kiezers vindt het een juiste beslissing van het CDA om het overleg over het akkoord te beëindigen.

### Het CDA heeft het overleg beëindigd over een akkoord. Vindt u dat een juiste beslissing van het CDA?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
<b>Ja</b>	<b>58%</b>	<b>80%</b>	<b>49%</b>	<b>76%</b>	<b>33%</b>	<b>53%</b>	<b>78%</b>	<b>55%</b>
<b>Nee</b>	<b>28%</b>	<b>8%</b>	<b>39%</b>	<b>15%</b>	<b>52%</b>	<b>31%</b>	<b>8%</b>	<b>19%</b>
<b>Weet niet/geen antwoord</b>	<b>14%</b>	<b>12%</b>	<b>12%</b>	<b>9%</b>	<b>16%</b>	<b>17%</b>	<b>14%</b>	<b>25%</b>
<b>Totaal</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Kiezers van D66 hopen in grote meerderheid dat deze partij een akkoord sluiten over de begroting met het kabinet. Dat geldt trouwens ook voor de kiezers van de andere partijen. Alleen zijn de kiezers van VVD en PvdA niet zo enthousiast over een deal met Groen Links (VVD-kiezers) of SGP.

### Welke van de volgende resterende partijen hoopt u dat ze met het kabinet een akkoord sluiten?

Percentage dat wil dat die partij met het kabinet een akkoord sluit over de begroting 2014	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
<b>D66</b>	<b>43%</b>	<b>6%</b>	<b>57%</b>	<b>50%</b>	<b>79%</b>	<b>51%</b>	<b>12%</b>	<b>21%</b>
<b>Groen Links</b>	<b>30%</b>	<b>5%</b>	<b>19%</b>	<b>25%</b>	<b>60%</b>	<b>53%</b>	<b>17%</b>	<b>18%</b>
<b>ChristenUnie</b>	<b>32%</b>	<b>6%</b>	<b>38%</b>	<b>50%</b>	<b>39%</b>	<b>35%</b>	<b>12%</b>	<b>30%</b>
<b>SGP</b>	<b>21%</b>	<b>7%</b>	<b>27%</b>	<b>43%</b>	<b>15%</b>	<b>16%</b>	<b>7%</b>	<b>13%</b>